

Muskari lapsen kielellisen kehityksen tukena

**Tanja
Linnavalli**
FT, tutkijatohtori,
musiikkipedagogi

● Viimeisen kymmenen vuoden aikana jo useat tutkimukset ovat antaneet viitteitä siitä, että musiikin harrastaminen vahvistaa myös kielellisten taitojen kehittymistä. Valtaosa aiemmista tutkimuksista on keskittynyt kuitenkin tutkimaan lapsia, jotka käyvät yksityisillä soittotunneilla. Yksilöllinen instrumenttiopetus on suhteelliseen hintavaa, ja sitä saadakseen lapsen on toisinaan täytynyt lisäksi läpäistä pääsykoeseula, ja siksi musiikkiopistoissa opiskelevat lapset eroavat monesti jo lähtökohdiltaan muista ikätovereistaan.

Helsingin yliopiston Kognitiivisen aivotutkimuksen yksikössä meitä kiinnosti tutkia olisiko lasten kielellistä kehitystä mahdollista tukea muskarin kaltaisella ”kevyellä” musiikkitoiminnalla, joka ei edellytä vanhemmilta suuria taloudellisia ja ajallisia panostuksia, ja joka on siksi useampien lasten saatavilla. Joillain paikkakunnilla muskareihin on mahdollisuus osallistua hoitopäivän aikana päiväkodissa, ja päädyimmekin etsimään osallistujat tutkimukseemme juuri tällaisista päiväkodeista. Muskarilasten vertailuryhminä oli lapsia, jotka osallistuivat toisissa päiväkodeissa säännöllisille tanssitunneille, ja lapsia, joiden päiväkodeissa ei ollut kumpaakaan näistä harrastusmahdollisuuksista. Muskareita vetivät musiikkiopiston palveluksessa olevat muskariopettajat ja tanssitunteja tanssiopistojen opettajat. Osa lapsista osallistui muskariin tai tanssitunneille kahden vuoden ajan, osa oli harrastanut jo pitempään ja osa keskeytti harrastuksen kesken seurannan.

Seurasimme tutkimuksessa mukana olevia 5–6-vuotiaita lapsia (n. 75 lasta) lähes kahden vuoden ajan. Lapset tekivät tänä aikana neljään kertaan kielellisiä ja muita neurokognitiivisia testejä, ja heidän aivovasteitaan kielellisille ärsykkeille mitattiin samoin neljään kertaan. Kaikki testit ja mittaukset tehtiin päiväkotien tiloissa hoitopäivän aikana. Tämä oli luonnollisesti tutkijalle työläämpää kuin tutkittavien kutsuminen laboratorioon, mutta näin saimme suurimman osan osallistujista pysymään mukana tutkimuksessa koko seurannan ajan.

Kahden vuoden seurannan jälkeen näimme iloksemme, että lapset, jotka olivat käyneet muskarissa, olivat kehittyneet hieman nopeammin kielellisissä taidoissa kuin vertailtavat lapsiryhmät. Tämä etu näkyi muskarilapsien äänneiden prosessointikyvyssä ja sanavaraston suuruudessa, ja edellytti osallistumista muskariin vähintään kahden vuoden ajan. Syitä tähän muskarin tuomaan vahvistumiseen tutkimuksemme ei selvittänyt, mutta tiedämme ennestään, että aivot prosessoivat molempia kuulokokyihin sidoksissa olevia osa-alueita – musiikkia ja kieltä – osittain samoissa verkostoissa. Musiikkiverkoston vahvistuessa luultavasti

myös osa kielellisen käsittelyn alueista vahvistuu. Sanavaraston kasvamisen voisi päätellä liittyvän myös siihen, että laulaminen tutustuttaa pieniä lapsia uusiin sanoihin ja myös vahvistaa tumpienkin sanojen merkityksiä taaperoiden mielessä.

Ei-kielellisessä älykkyydessä tai toiminnanohjauksen taidoissa ei löytynyt eroja ryhmien välillä, vaikka muutamien tutkimusten perusteella näyttääkin siltä, että ainakin kouluikäisten lasten toiminnanohjauksen taidot hyötyisivät säännöllisestä ryhmämusiisoinnista. Tällaiset ristiriitaiset tulokset ovat tutkimusmaailmassa tavallisia, ja johtuvat monesti eroista käytetyissä koeasetelmissa, testeissä ja siinä minkä ikäisiä lapsia on tutkittu. Nykytietämyksen valossa musiikkiharrastus ei vaikuta älykkyyteen.

On vielä paikallaan muistuttaa, että vaikka muskari näyttää tosiaan vahvistavan lasten kielellistä kehitystä, on vaikutus kuitenkin pieni verrattuna perinnöllisiin ja lasten elinympäristön muihin vaikutuksiin. Lisäksi tällaiset tutkimukset kertovat aina tilastollisista keskiarvoista, joten yksittäisen lapsen kielellistä kehitystä ei voi ennustaa sen perusteella osallistuuko hän

muskariin vai ei. On myös hyvä muistaa, että vaikka tanssiharrastus ei näyttänyt samanlaisia hyötyjä nimenomaan kielellisen kehityksen suhteen, on sekin erinomainen harrastus, jolla on varmasti lukemattomia hyviä vaikutuksia lasten kehitykseen.

Mielenkiintoinen, toivottavasti tulevaisuudessa enemmän huomiota saava kysymys on se, miten motivaatio vaikuttaa muskarien ja muun musisoinnin kielellistä kehitystä vahvistavaan vaikutukseen.

Kohdistuvatko muskarin hyödyt nimenomaan niihin lapsiin, jotka osallistuvat muskariin innokkaasti vai vahvistaako muskari myös niiden, varmastikin harvinaisempien, lasten kielellistä kehitystä, jotka eivät nauti musisoinnista erityisen paljon?

Muskarissa kaikkein tärkeintä on tietysti se ilo, joka useimmissa lapsissa näkyy, kun he saavat tutustua musiikkiin yhdessä ikätoveriensä ja opettajansa kanssa. Muskarista voi alkaa koko elämän kestävä rakkaussuhde musiikkiin, joko kuuntelijana tai jopa musiikin aktiivisena tuottajana. Jos tämän lisäksi muskari tarjoaa vielä hyötyjä lapsen muunkin kehityksen suhteen, on vaikea ymmärtää miksi kaikki vanhemmat eivät haluaisi lastensa osallistuvan tähän suomalaisen yleisyyden aiheeseen, ammattiopettajien vetämään musiikkileikkikouluun.

Alkuperäinen tutkimusartikkeli löytyy osoitteesta:

<https://www.nature.com/articles/s41598-018-27126-5>